

N:o 88.

Ank. till Riksd. kansli den 11 april 1905, kl. 3,30 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om afsättande af en procent utaf beloppet af under år 1906 inflytande brännvinstillverkningsavgifter för anordnande af föreläsnings- och undervisningskurser i alkohologi m. m.

(2:a U. A.)

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 166) hafva herr *C. R. Johansson* i Jönköping m. fl. föreslagit, det Riksdagen ville besluta, att en procent utaf beloppet af under år 1906 inflytande brännvinstillverkningsavgifter skulle afsättas till en fond, ur hvilken efter Kungl. Maj:ts bepröfvande medel finge anvisas för anordnande af föreläsnings- och undervisningskurser i alkohologi samt understöd beviljas dels till lärare vid offentliga skolor och andra undervisningsanstalter för beivrande af dylika kurser och dels för åstadkommande och spridande af goda läse- och läroböcker samt annan lämplig litteratur i alkoholfrågan.

Till stöd för detta förslag hafva motionärerna anfört följande: »Den trots allt nykterhetsarbete ständigt växande alkoholförbrukningen bör otvifvelaktigt förenleda samhällsmakterna att vidtaga än kraftigare åtgärder till rusdrycksbrukets bekämpande. Allmänt är man inom intresserade kretsar ense om, att det verksammaste medlet för detta syfte

är ett intensivt upplysningsarbete, riktadt isynnerhet på de yngre samhällsmedlemmarna, hvilka ännu ej fångats under vanan att bruka rusdrycker. Därjämte böra ungdomens lärare i de offentliga undervisningsanstalterna genom ändamålsenliga åtgärder sättas i tillfälle att förvärfva nödig kompetens för meddelandet af den undervisning rörande de rusgifvande ämnenas natur och verkningar, hvilken redan under många år varit i lag påbjuden, men hvilken hittills, enär dylika åtgärder aldrig vidtagits, burit jämförelsevis ringa frukter. Ett system af föreläsningar och undervisningskurser bör åvägbringas under ledning af fullt kompetenta vetenskapsmän, i främsta rummet läkare, på det att verklig kunskap om rusdrycksbrukets skadlighet må utbredas bland folket, och dryckenskapen därigenom motarbetas.

Vackra ansatser till igångsättande af ett dylikt upplysningsarbete hafva redan förekommit i de nykterhetskurer, som under de senare åren anordnats af våra nykterhetsorganisationer, och som äfven hugnats med något understöd af statsmedel. Men sådana kurser böra anordnas i vida större omfattning, och syfta till en grundligare undervisning än den, som hittills kunnat meddelas. Lärarne vid de offentliga skolorna böra genom för ändamålet lämnadt understöd sättas i tillfälle att bevista dylika föreläsning- och undervisningskurser. Goda läse- och läroböcker i alkohologi böra jämte annan lämplig litteratur i samma ämne åstadkommas och för billigt pris eller kostnadsfritt tillhandahållas såväl skolorna som enskilda medborgare.

För en sådan utvidgning af ifrågavarande upplysningsarbete erfordras emellertid rätt betydliga penningtillgångar. Dessa kunna ej åstadkommas af nykterhetsorganisationerna, hvilkas medlemmar till största delen äro mindre bemedlade, och det hittills beviljade statsunderstödet, ehuru värdt allt erkännande, är icke för ändamålet tillräckligt.

Ingenting skulle vara lämpligare och mera i sin ordning, än att en viss del af statsverkets inkomster af rusdryckshandteringen ansloges till bekostande af ett sådant upplysningsarbete, hvarom här är fråga. Man skall måhända göra den invändningen, att organ ej ännu finnas, genom hvilka ett dylikt arbete i den här föreslagna omfattningen kan ombesörjas. Men sådana organ skola tvifvelsutan lätt kunna bringas till stånd, om blott erforderliga penningemedel komma att finnas tillgängliga. Man kunde ju börja med att anslå en ringa del af statens ifrågavarande inkomster, t. ex. en procent af brännvinstillverkningsafgiften, för ändamålet, för att sedan möjligen höja beloppet, om sådant skulle visa sig erforderligt och lämpligt.»

Därest Riksdagen skulle vara villig att i ökad omfattning med statsmedel understödja nykterhetsverksamheten, bör enligt utskottets åsikt härför väljas andra former än den af motionärerna föreslagna, hvars tillämpning tvifvelsutan skulle blifva förenadt med betydande praktiska svårigheter.

Utskottet får alltså hemställa,

att herr C. R. Johanssons m. fl. förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 11 april 1905.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.